

- Задания, по выполнению наружной рекламы (полиграфический плакат, плакат самостоятельного исполнения (техника ручная, серия плакатов);
- Задания, краткосрочные (эскизы) и длительные (проект). Реклама на транспорте (эскизы наклеек, плакатов и надписей для салона и внешнего вида транспорта);
- Задания, направленные на решение проектных задач: реклама на местах продажи (витрины, вывески, надписи, знаки, упаковки, этикетки);
- Задания, по выполнению проектов. Организация среды выставок и ярмарок, встреч, выступлений, презентаций;
- Задания, по разработке дизайн-программы рекламной кампании предприятия или фирмы, объединяющей все средства распространения рекламы.

В содержании программы предусмотрены выполнение упражнений, эскизов и проектов, составляющие систему последовательно усложняющихся заданий за счет перехода от работы на плоскости листа (печатные объявления) к средовым объектам (витрина, вывеска, транспорт), а затем к процессам (ярмарка, презентация), в которых решается комплекс постепенно усложняющихся задач по усвоению средств, методов и форм художественного проектирования.

Предлагаемая методика представляет собой один из вариантов подхода к решению проблемы формирования профессионального мастерства будущего дизайнера.

**1. ГОСО РК «Образование высшее базовое (бакалавриат). Основные положения». Специальность 050421-Дизайн. – Астана, 2006 г.**

\* \* \*

Мақалада қадам бойынша үйрету методикасы қарастырылады. Студенттердің практикалық сабактарында оқыту творчествосындағы көркем-өнер есептері, әдістері оқытылады. Соның арқасында студенттердің графикалық дизайнда келешекте теория және практикада онтайлы жұмыс істеулеріне көмектеседі. Қорытындылай келе мақсат осындай процестердің кәсіби деңгейін жетілдіре түсу.

In the article consider student's stage assimilate creative problems in the practical lessons of fine arts means and in the project in the graphical design. Which mastering allow students to get necessary theoretic and practical knowledge for successful work in the graphical design field. In the result of this method the process of development in professional skill will be more effective.

УДК 372.853.02:004.382

**ОҚУ ПРОЦЕСІНДЕ ҚАШЫҚТАН БІЛІМ БЕРУДІ ҚОЛДАУ МӘСЕЛЕЛЕРИ**

**Керімбаев Н.Н., Айтжанова Б.Б.**

*Казақ мемлекеттік қыздар педагогикалық университеті*

Бұгінде білім беру мекемелері аясында ақпараттық білім беру ресурстарына, оқу-тәрбие бағытындағы материалдарға жылдам әрі ашық қол жеткізу қамтамасыз етілуі тиіс оқытудың кешендік ақпараттық ортасын құру өзекті мәселе болып отыр. Қазіргі заманғы компьютерлік құралдар мен технологияларды қолдана отырып, оқытуды үйымдастыру және жүргізуін ақпараттық-технологиялық моделі қашықтан білім беру жүйесі болып отыр.

Қашықтан оқыту – бұл тұтынушыға бағытталған және заманауи ақпараттық және коммуникациялық технологияларға сүйенетін оқытудың қолайлы бейімделген модульді технологиясы. Қашықтан оқыту білім беру процесінде компьютерлік және телекоммуникациялық технологияларға негізделген ең жақсы деп саналатын оқытудың дәстүрлі және инновациялық әдістері, құралдары және формалары пайдаланылатын білім алу формасы болып табылады.

Тарихи түргыда қашықтан оқыту сырттай оқытуды білдіреді. Алайда, қазіргі таңда бұл байланыс арналары арқылы байланысқан аудио-, бейне- және компьютерлік жүйелерді қолданатын оқыту құралы. Қашықтан оқыту күндізгі және сырттай белімдер қатарындағы білім алу формасы. Қашықтан білім беру – бұл білім тасымалдау (оқытушы мен окуорталығы жауапты) процесі, ал қашықтан оқыту – бұл білім алу (білім алушы жауапты) процесі деп санау қабылданған. Қашықтан білім беруде білім беру процесінің негізін өзіне қолайлы орында жеке сабак кестесі бойынша окуга болатын, оқытудың арнасы құралдар кешені және телефон арқылы оқытушымен байланысуға келісілген мүмкіндігі бар, сондай-ақ күндіз де окуга болатын білім алушының мақсатқа бағытталған бақыланатын интенсивті өзіндік жұмысын құрайды.

Қашықтан білім беру – жаңа ақпараттық технологиялар және мультимедиа жүйелерінің негізінде күндізгі, күндізгі-сырттай, сырттай және кешкі оқыту элементтерін біріктіріп айрықша, жетілдірілген форма. Заманауи телекоммуникация және электронды баспа құралдары оқытудың дәстүрлі формасының барлық қасиеттерін сақтай отырып, оның кемшіліктерін жоюға мүмкіндік береді.

Студенттің өзіндік оқыту қағидасына негізделетін білім беру процесін үйімдастыру қашықтан оқытушымен байланысты. Оқыту ортасы білім алушының оқытушыдан кеңістік және уақыт бойынша жырақтануымен сипатталады. Оның үстіне, олар телекоммуникация құралдарының көмегімен сұхбат құра алады. Қашықтан білім беру тұтынушының білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталған. Қашықтан оқыту жүйесі орындауы тиіс негізгі функцияларды атап көрсетейік:

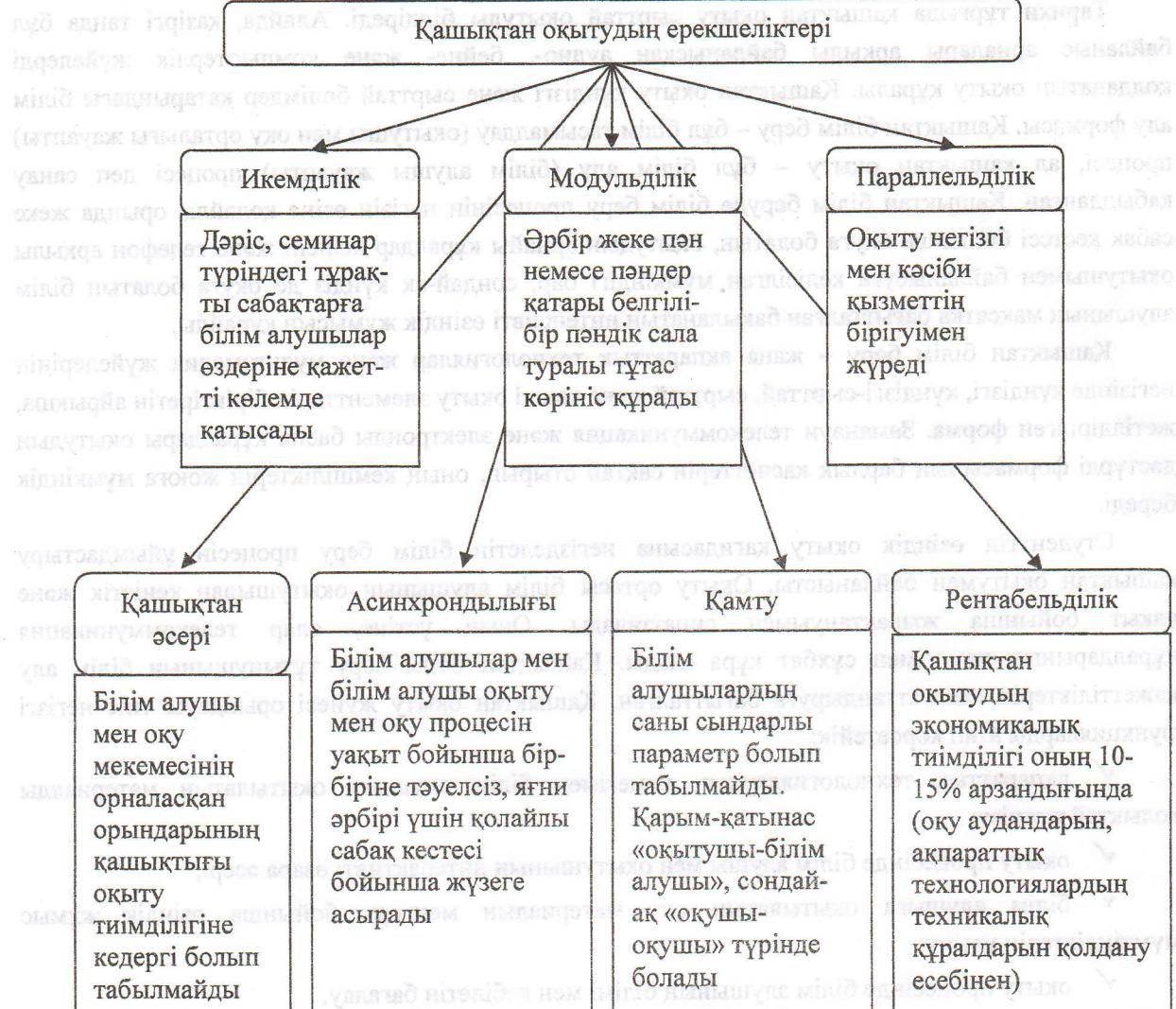
- ✓ ақпараттық технологиялардың көмегімен білім алушыға оқытылатын материалды толықтай жеткізу;
- ✓ оқыту процесінде білім алушы мен оқытушының интерактивті өзара әсері;
- ✓ білім алушыға оқытылатын оку материалын менгеру бойынша өзіндік жұмыс мүмкіндіктерін ұсыну;
- ✓ оқыту процесінде білім алушының білімі мен қабілетін бағалау.

Білім беру процесінде қашықтан оқыту келесі қағидаларға бағынады:

1. Білім беру процесін жобалауда педагогикалық бетбұрыстың артықшылық қағидасы.
2. Білім беру мазмұнын таңдау қағидасы. Оқу курстары мен пәндерінің мазмұны мемлекеттік білім беру стандарттарының нормативті талаптарына сәйкес келуі тиіс.
3. Білім берудің бастапқы деңгейі қағидасы. Қашықтан оқыту тиімділігі өзіндік оку еңбегінің гылыми негіздерімен таныс болуы, компьютермен қарым-қатынас жасаудың белгілі-бір дағдыларын менгеруі, т.б. тиіс білім алушылардың білім, қабілет және дағдыларының жинағымен анықталады.

4. Оқыту мобиЛЬДІЛІГІ қағидасы. Қашықтан оқытуға арналған ақпараттық желілерді, мәліметтер қоры мен банкін құру білім алушыға қажетті бағытта өзінің білім алу бағдарламасын түзетуге немесе толықтыруға мүмкіндік беруі тиіс.

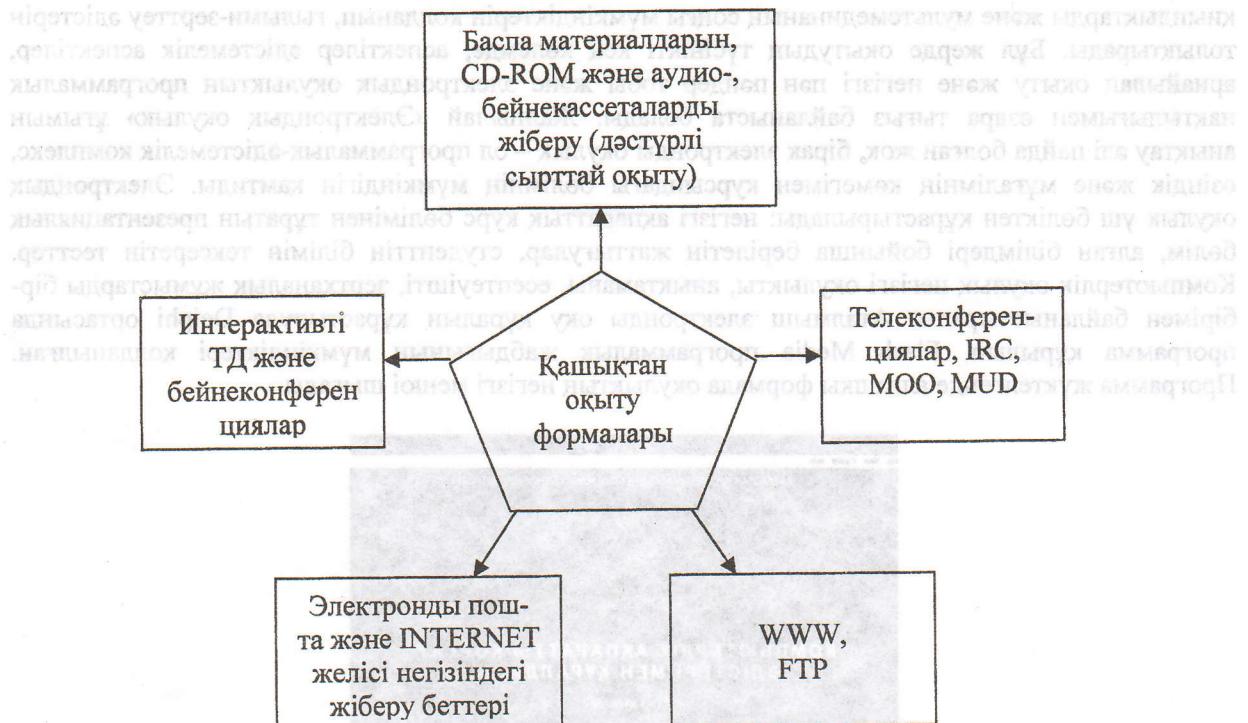
Қашықтан оқыту дәстүрлі формадан негізгі айрықша белгілерімен шектелетін өзінің ерекшеліктері бар.



Білім беру процесінде қашықтан оқыту оқытудың келесі қуралдарында пайдаланылуы мүмкін:

- ✓ баспа және электронды басылымдар;
- ✓ әдеттегі және мультимедиалы нұсқалардағы компьютерлік оқыту жүйелері;
- ✓ оқу-акпараттық аудио (бейне) материалдар;
- ✓ зертханалық қашықтық практикумдары;
- ✓ қашықтан қатынас құру мүмкіндігі бар электронды кітапханалар;
- ✓ тренажерлер;
- ✓ геоакпараттық жүйелер және эксперттік оқыту жүйелері негізінде дидактикалық материалдар;
- ✓ компьютерлік желілер.

Аракашықтықта мәліметтерді тасымалдау технологиясы бойынша қашықтан оқытудың келесі формаларын атап көрсетуге болады:



Кептеген заманауи қашықтық курсары нақты уақытта INTERNET арқылы байланысты қамтамасыз ететін IRC технологияларын (Interactive Relay – интерактивті түрде тасымалданатын әнгіме), MOO (Multi-user Object Oriented – көпқолданушылық объектілі-бағдарланған) сеанстарын құрайды.

Ең қарапайым қашықтық курсары қосымша қызмет болып табылатын E-mail бойыша тұтастай материалдарды және тапсырмаларды тасымалдауға құрылуы мүмкін. INTERNET желісіндегі оку сайттары мәтіндік, графикалық, мультимедиалық формадағы оку-әдістемелік материалдарды құрайды. Жеке тапсырмаларды оқытушы электронды пошта арқылы жібереді.

Қашықтан оқыту студентті пән бойынша дағды мен қабілет менгеруге үйрететін компьютерлік бағдарламалармен өз бетімен белсенді жұмысқа бағыттайды, заманауи компьютерлік бағдарламаларды пайдалану саласындағы білімдерін кеңейтеді.

1. Образования и наука. Энциклопедический словарь/ Под ред. Ж.К.Туймебаева.- Астана, 2008.
2. Беспалько В.П. Образование и обучение с участием компьютеров.- Воронеж, 2002.
3. Змеев С.И. Технология обучения взрослых.- М., Народное образование, 2002.

\* \* \*

В данной статье рассматриваются вопросы дистанционного образования в педагогическом процессе, которые ориентированы на удовлетворение образовательных потребностей пользователей. Выделены особенности и раскрыты функции, средства дистанционного обучения, подчиняющиеся основным принципам образовательного процесса.

In given clause the questions of remote formation (education) in pedagogical process are considered (examined) which are focused on satisfaction of educational needs (requirements) of the users. The features are allocated and the functions, means of remote training submitting to the basic principles of educational process are opened.

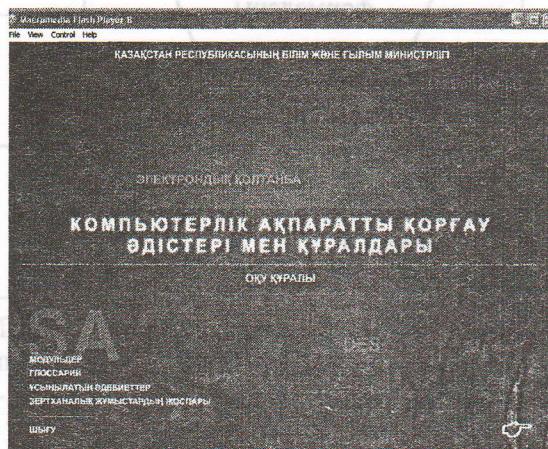
ӘОЖ:004.087(072)

### ЭЛЕКТРОНДЫ ОҚУЛЫҚТЫ ҚҰРАСТАЫРУ СТИЛІ

**Бекбатурова Б.Ә., Киргизбаева Б.Ж.**

Электрондық оқулық – кешенді емес бір тұтас, дидактикалық, әдістемелік интерактивті программалық жүйе, ақпараттық әр түрлі формаларын қолданып оку материалдарынан кездесетін

қындықтарды және мультемедианың соңғы мүмкіндіктерін қолданып, ғылыми-зерттеу әдістерін толықтырады. Бұл жерде оқытудың түсінікті кең көлемде, аспектілер әдістемелік аспектілер, арнаулыап оқыту және негізгі пән пәндер тобы және электрондық оқулықтың программалық нақтылығымен өзара тығыз байланыста болады. Жалпылай «Электрондық оқулық» ұғымын анықтау әлі пайда болған жоқ, бірақ электронды оқулық – ол программалық-әдістемелік комплекс, өзіндік және мұғалімнің көмегімен курсындағы бөлімнің мүмкіндігін қамтиды. Электрондық оқулық үш бөліктен құрастырылады: негізгі ақпараттық курс бөлімінен тұратын презентациялық бөлім, алған білімдері бойынша берілетін жаттығулар, студенттің білімін тексеретін тесттер. Компьютерлік оқулық негізгі оқулықты, анықтаманы, есептеуішті, зертханалық жұмыстарды бір-бірімен байланыстырады. Аталмыш электронды оқу құралын құрастыруда Deiphı ортасында программа құрылып, Flash Media программалық жабдығының мүмкіндіктері қолданылған. Программа жүктелгенде алғашқы формада оқулықтың негізгі менюі шығады.

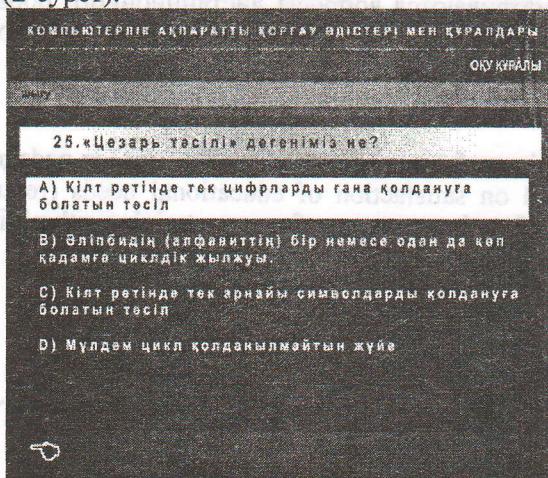


**1-сурет.** Электронды оқулықтың бейнесі «Компьютерлік ақпаратты қорғау әдістері мен құралдары» электронды оқу құралы үш модульден құрастырылған:

1. Ақпаратты қорғау негіздері;
2. Ақпаратты қорғау жүйесін жобалау негіздері;
3. Желілік қауіпсіздіктің негіздері;

Әр модульде жеке-жеке дәріс тақырыптары анықталады, таңдалған тақырып тышқан шертуімен ашылады. Әр тараудың соңында бақылау сұрақтары немесе тест сұрақтары беріледі. Бұл тестер мен бақылаулар арқылы әр студент оқыған материалдарын игеру деңгейін тексерे алады.

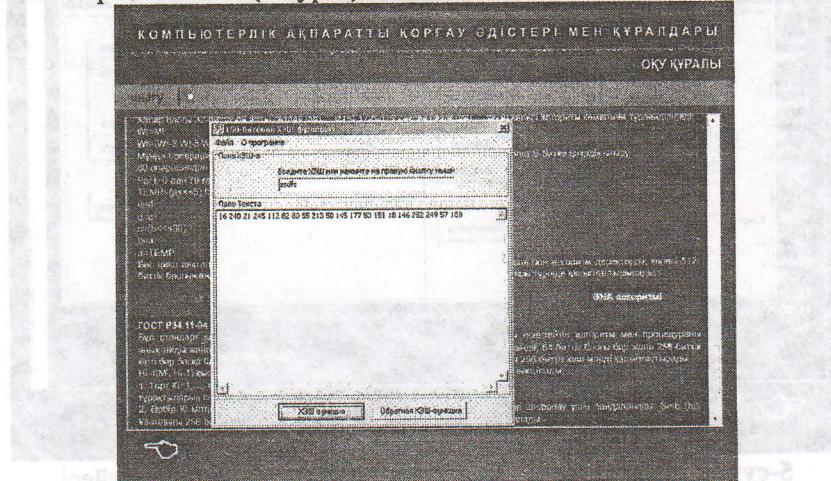
Тест сұрақтары жалпы түрде берілген. Оқытушы модульдегі тақырпарға сәйкес, тест сұрақтарын іріктеп береді. (2-сурет).



**2-сурет.** «Тест сұрақтарының» көрінісі

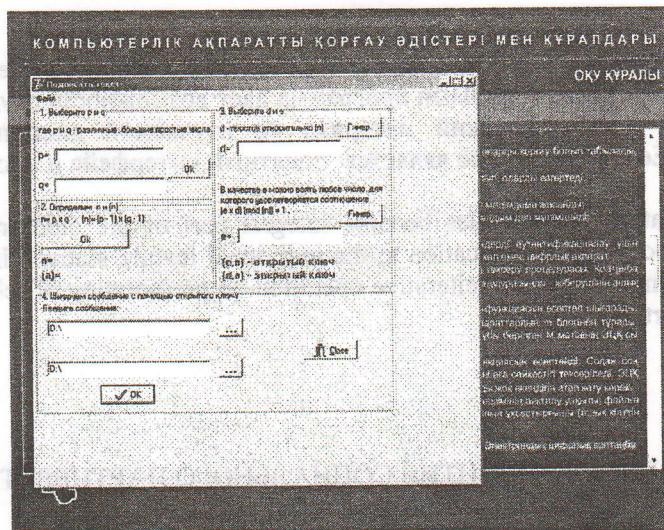
Оку жоспарында зертханалық жұмыстар қарастырылған. Әр зертханалық жұмыстың әр түріне жеке-жеке тапсырмалар нұсқалары берілген. Студенттердің өзіндік жұмысында, студенттердің өз беттерінше ізденулері үшін тақырыптар берілген. Негізгі менюден ұсынылған әдебиеттер тізімі мен глоссарий формаларына тікелей кіруге болады. Электронда оқулықта, пәнди оку барысында кездесетін терминдерге түсінік-глоссарий қамтылған.

Накты ақпаратты қорғау тәсілдер аттас тақырыптарда қамтылып, олардың жұмыс жасау принциптері талданып, шифрлау алгоритмдері, 160 биттік хэш-функциясы, диффи-хеллман және цифрлық қолтаңба алгоритмдері әзірленіп, олардың орындаламаын файлдарына қатынас құру үшін арнайы гиперсілтемелер қойылған. (3-сурет)



3-сурет. 160 биттік хэш-функция алгоритміне гиперсілтеме жүйесі

Хэш-Функция (hash function) қол қойылатын M құжаттың бірнеше ондаған немесе жүздеген битке дейін қысуға арналған.  $h(\cdot)$  хэш-функциясы аргумент есебінде кез келген ұзындықты M хабарын (құжатты) қабылдап алады да, тұрақты ұзындықты  $h(M)=H$  хэш-мәнін қайтарады. Әдетте хэштелген ақпарат - кез келген ұзындықты негізгі хабардың қысылған екілік көрсетімі.  $h(M)$  хэш-функциясының мәні M құжаттан күрделі түрде тәуелді болады және M құжаттың өзін қайтадан қалпына келтіруге мүмкіндік бермейді. Хэш-функциялардың көбісі бірбағыттық  $f(\cdot)$  функциясы негізінде құрылады.

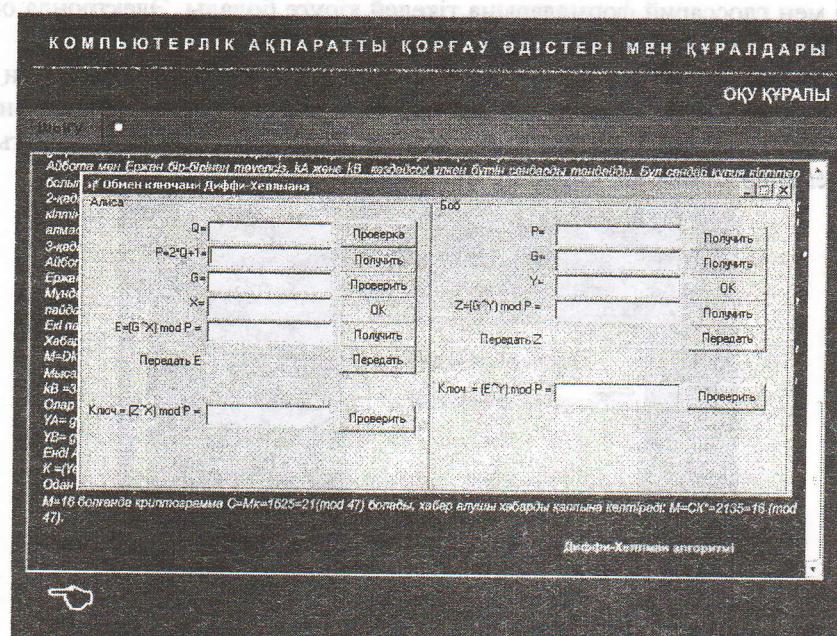


4-сурет. Цифрлық қолтаңбага алгоритміне гиперсілтеме жүйесі

Электрондық цифрлық қолтаңба (ЭЦК) телекатынас арналарымен тасымалданатын мәтіндерді аутентификациялау үшін пайдаланылады. Цифрлық қолтаңба - қол қойылатын мәтінмен бірге жіберілетін қосымша онша көп емес цифрлық ақпарат.

ЭЦК жүйесінің өз кұрамында екі процедура бар: 1) қолтаңбаны қою процедурасы; 2) қолтаңбаны тексеру процесуласы. Қолтаңбаны қою процедурасында хабар жіберушінің құпия

кілті пайдаланылады, ал қолтаңбаны тексеру процедурасында - жіберушінің ашық кілті, олар келесі формада қарастырылған. Ақпаратты қорғау әдістерінің бірі - Диффи-Хеллман алгоритмі келесі көрністегідей есептелінеді.



5-сурет. Диффи-Хеллман алгоритміне гиперсілтеме жүйесі

Корыта айтқанда, ұсынылған программа студенттерге өз бетінше пән бойынша теориялық және практикалық материалды толық игеруге мүмкіндік береді.

1 А.Ш.Тұрым, Б.М.Мұстафина. «Ақпарат қорғау және қауіпсіздендіру негіздері». –Алматы: Алматы энергетика және байланыс институты, 2002 ж.

2 Дюсекенова Б.У. «Компьютерлік ақпаратты қорғау әдістері мен құралдары» пәні бойынша студенттің пәнді оқу-әдістемелік кешені

3 Анин Б.Ю. Защита компьютерной информации. - СПб.: БХВ - Санкт- Петербург, 2000.-384 с.

\* \* \*

На сегодняшний день информационные технологии являются неотъемлемой частью системы образования. Предложенная нами программа дает возможность студенту самостоятельно изучить теоретический и практический материал по изучаемой дисциплине и ответить на контрольные вопросы. Ее особенностью является понятный интерфейс и простота применения.

Today new information technologies become integral part of the modern formation, they have provided adapting the process of the education to the individual feature student, have freed the teachers from row labor - consuming and often reiterative operation on presentation of scholastic. Main by value given program is a comfort.

УДК 331.101.26

## АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Мунасипова М.Е.

МКТУ им К.А. Ясави, г. Туркестан

По мере развития экономики и научно-технического прогресса все больше и больше будут возрастать требования к качественным характеристикам трудового потенциала, и в первую